

Ese de două ori in septimana:
• Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre ann intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de ann . . . 3 fl. v. a.
„ patrariu de ann . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre ann intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de ann . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Correspondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelari'a episcopesca. Pentru publicatiunile de trei ori, ce contieniu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipe

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

PROTOCOLULU

Siedintiei I. ordinaria,

tienute din partea Epitropiei provisoria pentru administrarea fondurilor comune bisericesci si scolari ale dieceselor de Aradu si Caransebesiu

Aradu la, 1/16. Ianuariu 1874.

Presinti au fostu:

Presedintele substitutu: Dr. Atanasiu Siandoru. Membrii. Dr. Paulu Vasiciu, Ioanu Missiciu, — din Temisiôr'a; Georgiu Vasileviciu din Sir'a; Ioanu Suciu din Socodorn, Lazaru Ioanescu, jurisconsultulu Ioanu Popoviciu Desseanu, contabilulu Ioanu Moldovanu, si Notariulu Petru Petroviciu din locu.

Nr. 1. Protocolulu siedintiei ultime ordinaria XI. din 7/19. Decembre 1873 cetinduse, —

S'a autenticatu fora modificari.

Nr. 2. Comembrulu Vincentiu Babesiu ca delegatulu comisiunaliu pentru administrarea provisoria a fondurilor scolare prin scrisoarea de datulu Budapesta in 2/14. Ianuariu. a. c. la recerarea de aici din 7/19. Decembre 1873 Nr. 84 raspunde: ca intravenindu unele pedeci din partea dlui comisariu ministerialu Consiliariu de sectiune, Edmundu de Gradwohl, predarea si respective primirea partii romane a fondurilor cestiunate numai pe lun'a lui Martiu a. c. va fi esecutabila

Respunsulu acest'a se ie la cunoscintia.

Nr. 3. Fiindu la ordinea dilei suplic'a lui Georgiu Trapsi'a din Mehadi'a de sub Nr. Esib. 85 ex 1873, pentru unu imprumutu ipotecariu de 5000, fl. v. a: jurisconsultulu in opiniunea sa areta: ca in fost'a granitia militara din Banatu unde se afla ipotec'a oferita, se afla in usu si vigore unu Regulamentu de carte funduaria esceptiunaliu, si diferitu de Regulamentulu de carte funduaria generalu sustatoriu in tiéra; drept'aceea nainte de ce s'ar decide acesta petitiune in meritu: se se procure prin midilocirea Consistoriului eparahialu din Caransebesiu unu exemplariu autenticu alu Regulamentulu cestiunatu din fost'a granitia militara, — ca asia apoi Epitropi'a se fia in pusetiune d'a censura petitiunile de imprumuturi ce intra dela individii de pe teritoriulu fostei granitii militare

Comembrulu Lazaru Ioanescu fiindu de parere: ca cartile funduaria si in fost'a granitia militara dau destula garantia pentru imprumuturi ipotecarii, e in contr'a opiniunei jurisconsultulu si propune a se pertracta acuma suplic'a de sub intrebare in meritu; — in urmare carei'a punenduse cestiunea la votare:

Dupa ce s'a constatat: ca opiniunea jurisconsultulu a intrunitu majoritatea voturilor, — conformu § 12 din Regulamentu si anume fiindu spriginita de membrii Dr. Paulu Vasiciu, Georgiu Vasileviciu, Ioanu Missiciu si de insusi jurisconsultulu Ioanu Popoviciu Desseanu totodata ca membru; er propunerea comembrulu Lazaru Ioanescu spriginita de Ioanu Suciu si Ioanu Moldovanu remane in minoritate, — se decide: a se recerca Venerabilulu Consistoriu din Caransebesiu pentru procurarea si trimiterarea cestiunatulu Regulamentu, pana la acaruia sosire, deliberarea meritoriala asupr'a petitiunei lui Georgiu Trapsia se se tiona in suspensiu.

Nr. 4. La petitiunea lui Demetriu Iorgoviciu si a sotiei sale Julian'a, nascuta Mregea din Aradu, pentru acordarea unu imprumutu ipotecariu in suma de 5000 fl. jurisconsultulu in

opiniunea sa din 24 Decembre 1873 la Nr. Esib 86. propune acordarea, motivandu ca ipotec'a oferita si judetialmente estimata are valore de 21000. fl. er suplic'a e adjustata cu tote documintele recerute dupa Regulamentu; la ce

Comembrulu Ioanu Moldovanu din motivu ca petentii nu areta lipsa neincungiurabila de bani, pana candu sunt insinuati alti numerosi petenti tierani cari ceru imprumuturi in sume mai mici pentru de asi plati detoriile ingreioate cu interese mari nesupportabili, in contr'a opiniunei jurisconsultulu propune respingerea cererei acesteia, cu atatu mai vertosu, caci cass'a Epitropi-ala de presinte nu dispune de atatia bani, ca se pota satisface petentiloru mai lipsiti.

Desbatenduse aceste doue propuneri: la popunerea midilocitorie a comembrulu Lazaru Ionescu, — ca tienenduse contu de petentii deja insinuati pentru imprumuturi mai mici, — coloru de subintrebare in locu de sum'a ceruta de 5000 se li se acorda de ocamdata numai 1000 fl. v. a.

Intre opiniunea jurisconsultulu si propunerea comembrulu Lazaru Ioanescu conformu § 12 din Regulamentu facenduse votare: opiniunea jurisconsultulu spriginita numai de membrii Ioanu Missiciu si Dr. Paulu Vasiciu, apoi de insusi jurisconsultulu Ioanu Popoviciu Desseanu, ca membru, cade; er la propunerea comembrulu Lazaru Ioanescu votendu densulu cu membrii Ioanu Suciu, Georgiu Vasileviciu si Ioanu Moldovanu se decide acordarea sumei de 1000 fl. pe partea petentiloru, avisenduse acestia a produce obligatiunea intabulata in sensulu § 35 din Regulamentu, dar comembrulu Desseanu din motivu ca fondurile au scopulu de a fructifica interesele stipulate in § 37 alu Reg. er nu a se tiené banii rezervati si cu interese mici, cari nu se ajunge la suportarea speselor de manipuliune, in contr'a acestui decisu insinua votu seperatu. —

Nr. 5. Deasemenea la suplic'a lui Trifonu Iorgoviciu din Aradu pentru acordarea unu imprumutu de 2000, fl. v. a. jurisconsultulu in opiniunea sa din 24 Decembre 1873 la Nr. Esib. 87 propunendu acordarea motivata si facendu-se contr'a propunere ca si sub Nrulu precedentu

Carea punenduse la votu in tocmai ca si cea de mai nainte pe partea suplicantelui in locu de 2000 se acorda numai 1000 fl. v. a. avisenduse densulu a produce obligatiunea provediuta cu recerintiele din § 35 a Regulamentulu. —

Nr. 6. Rugarea lui Georgiu Sangiorgianu si a sotiei sale Persid'a nascuta Cicirenu din Covasintiu pentru unu imprumutu ipotecariu in suma de 1000, fl., — dupa opiniunea jurisconsultulu fiindu instruata cu documintele recerute din § 30 alu Reg.

Se incuviintiédia in suma de 800 fl. si cu acea conditiune: ca petentii se-si asecuredie edificiele oferite de ipoteca in contr'a focului, se produca politia de asecuratiune si se estabuledie sarcinile ipotecarie din cartea funduaria de sub Nr. prot. 27. C. 1/2 si C. 4, 5, 7, seu se esoperedie dela creditorii interesati sub aceste posittii invoirea de prioritate pentru imprumutulu acordatu din fonduri.

Nr. 7. De asemenea la suplic'a lui Georgiu Cure din Covasintiu: Imprumutulu cerutu in suma de 660 fl. pe bas'a opiniunei jurisconsultulu se acorda pe langa conditiunile espuse la Nrulu precedentu si cu aceea indetorire: ca obligatiunea provediuta conformu §. 35 din Reg. se o subscria si conpropriariulu seu Teodoru Cure ca detoriu solidariu avendu acest'a din urma a pune in evidintia si majorenitatea sa in cartea funduaria. —

Nr. 8. Suplic'a lui Teodoru Tiaganu din Covasintiu pentru unu imprumutu ipotecariu de 760, fl. v. a. propusa de jurisconsultulu

Se incuviintiédia cu acea conditiune: ca suplicantele se midilocésca estabularea sarcineloru ce ocuro in estrasula carti

funduaria s'eu in voia de prioritate dela creditorii interesati pentru imprumutul acordat si asocurandu-si edificiele in contr'a focului se produca politia de ascuratiune.

Nr. 9. Imprumutul cerut de comun'a bisericesca din Macea reprezentata prin parochulu Nicolau Petrila si epitropulu Georgiu Secui in suma de 1500 fl. v. a. la opiniunea jurisconsultului

Se acorda cu acea conditiune, ca se se stabilesc sarcinile din estrasulu cartii funduaria si anume in favorea cassei orfanale din St. Martinu cu 300, fl. si in favorea lui Visser Peter din Aradu cu 2949 s'eu se midilocesca in voia de acestoru creditorii de a se intabula imprumutul acordat din fondurile comune la loculu primu. —

Nr. 10. Luanduse la portractare petitiunea lui Nicolau Cosariu si soci'a Corneli'a nascuta Cadariu din Temisor'a, pentru unu imprumutu ipotecariu in suma de 600 fl. v. a.

Nu li s'a incuviintiatu pentru ca dupa opiniunea jurisconsultului:

a) ipoteca oferita si estimata la 1600 fl. nu corespunde imprumutului cerut de 600 fl.

b) fiindu-ca carticic'a de contributiune se referesce si la cas'a din Chiseteu de sub Nr. c. 263 care casa in estrasulu cartii funduariae alaturatu la suplica nu obvine, si asia indentitatea oferita nu e legitimata. Petentii pe langa restituierea documintelor se avisedia a chiarifica aceste dubietati si totu odata a dechiaraca la casu deca nu vor mai oferi si vr'o alta realitate de ipoteca solidara fi-voru indestuliti cu o suma mai mica de catu de 600. fl. acordanda in proportiunea valorei estimatiunale a ipotecii oferite.

Nr. 11. Rugarea lui Ioanu Luc'a din Covasintiu pentru unu imprumutu ipotecariu de 500 fl.

Imprumutul cerut nu s'a incuviintiatu, caci dupa opiniunea jurisconsultului realitatea oferita de ipoteca e comuna cu Flore Draucenu, si asia pre proportiunea de jumetate imprumutulu nu e deplinu garantatua, fara de aceea, cas'a oferita la casu de lipsa nici nu s'ar pute desparti.

Despre ce suplicantele pe langa restituierea documintelor se incunoscintedia.

Nr. 12. Luanduse la portractare petitiunea lui Marianu Monioranu locuitoriu in Covasintiu pentru unu imprumutu ipotecariu de 5000 fl.

Desi jurisconsultulu dupa opiniunea sa propune acordarea imprumutului cerut, — totusi Epitropi'a avendu in vedere petitiunea multoru credintiosi, ale caroru lipse banali sunt mai justificate, nu-lu acorda in sum'a ceruta, ci numai in sum'a de 3000 v. a. sub urmatoarele conditiuni:

a) se stabilesc sarcinile intabulate pe realitatile oferite de ipoteca, s'eu se procure si presinte aici dela creditorii ipotecari in voia de prioritate;

b) se stabilesc obligatiunea pre realitatile ipotecari libere de sarcini la loculu primu, si acesta intabulare se o documente die prin unu nou estras din cartea funduaria.

c) se si ascuradie edificiele ipotecari in contr'a focului si politia de ascuratiune se o produca dinpreuna cu recerintiele amintite sub a si b spre ulterior'a afacere. —

Nr. 13. Asemenea petitiunea lui Teodoru Farcasiu din Covasintiu pentru unu imprumutu de 2000 fl.

Jurisconsultulu in opiniunea sa propune acordarea imprumutului cerut, insa Epitropi'a din motivulu espusu la Nr. precedente nu-lu incuviintedia in sum'a ceruta, ci numai in suma de 1000. fl. pelanga urmatoarele conditiuni:

a) se stabilesc sarcinile din protocolulu cartii funduariae de sub Nr. 330. C. 1. 2. 3. 4. 5. si Nr. 779 C. 1. 2. s'eu se procure in voia de prioritate a respectiviloru creditorii;

b) obligatiunea se o intabule die in loculu primu pe realitatea ipotecaria oferita, — si pe langa unu estras nou din cartea funduaria se o presentie die aici;

c) se ascuradie edificiele in contr'a focului.

Nr. 14. Se presinta obligatiunea locuitorii din Knez Alc'a Ficataru n. Ungurenu despre imprumutul acordat in suma de 400 fl.

Aflanduse in ordine, petent'a pe calea oficiului parochialu se avisedia, s'eu in persona s'eu prin unu plenipotentiatu se se presentie die aici pentru de a primi banii.

Nr. 15. Contabilulu Ioanu Moldovanu presinta aretarile despre starea actuala a detoriilor din capitale si interese restante ale acestoru detorasi cari inca nu s'au dechiaratu deca voiescu s'eu nu, a platit interesele urcate dela 6 la 8%.

Se decide a se comunica specificarile cu respectivii detorasi provocanduse a solvi sumele espuse in aretarea specifica si adeca atatu capitalulu edisu deja, catu si interesele restante.

Nr. 16. Locuitorulu din Covasintiu Din'a Ciutina presinta obligatiunea intabulata despre imprumutul acordat in suma de 200 fl. sub $\frac{\text{Nr. 81.}}{\text{ex. 1873.}}$ carea

Se estrada jurisconsultului spre esaminare conformu § 36 din Reg. de procedere la prossim'a siedintia. —

Nr. 17. Pavolu Tuduru er din Covasintiu presinta obligatiunea intabulata despre imprumutul acordat in suma 400 fl. sub $\frac{\text{Nr. 82.}}{1873.}$ care

Se estrada jurisconsultului spre esaminare conformu §. 36. din Reg. de procedere, ca sub Nr. precedente

Nr. 18. Locuitorii din Monostoru, Andreiu Savulu, Acsentie Savulu, Georgiu Savulu si Elia Luchinu, asisderea presinta obligatiunile intabulate despre imprumuturile ce li s'au acordat in suma de 1150. fl. sub $\frac{\text{Nr. 60}}{1870.}$ carea

De asemenea se estrada jurisconsultului, ca sub Nr. precedente.

Nr. 19. Cu privire la decisulu de sub Nr. 80 referitoriu la detoria lui Iosifu si Alesandr'a Panajoth din Lugosiu respective a ereditoru acestora Iuliu Panajoth totdeacolo, —

Atatu obligatiunea originala catu si instrumentulu de preda si primirea fondurilor comune din Carlovietu se estradau jurisconsultului spre ulteriora intrebuintiare la improcesuarea numitului detorasiu. —

Nr. 20. Comissiunea esmisa cu decisulu de sub Nr. 78 pentru primire a fundatiunii asia numite „fondus instructus episcopatus aradiensis“ se indruma astadi dupamediadi la 4 ore a se intruni cu comissiunea consistoriala,

Spre ce scopu contabilulu e insarcinatu a pregati ratiuciniulu cu tote documintele acestei fundatiuni si ale presentia comisiunii respective.

Nr. 21. Jurisconsultulu si membrulu Ioanu Popoviciu Desseanulu cu privire la conclusele sinodali din anulu trecut referitorie la obligatiunile de statu ale fondului comunu bisericescu, face propunere de a se midiloci la loculu competente concesiunea pentru schimbarea obligatiunilor de statu in alte obligatiuni respective papire de valore mai mica, — carea propunere

Priminduse, se decide: ca prin intevenirea Escellentiei Sale Presantitului parinte AEppu si Metropolitu Procopiu Ivacicoviciu ca presiedinte alu acestei Epitropii, se se esoperedie dela inaltulu Ministeriu reg. ung. de finantie licentia pentru de a se prefaca cele 3. Obligatiuni de statu in papire de valore mai mica. —

Nr. 22. Fiindca protocoalele siedintieloru Epitropiei proviso-rie servescu spre informatiune si incunoscintierea publicului nostru interesatu de afacerile fondurilor comune, si deorace prin decisulu enunciatu in siedintia plenaria din 27 Iuliu 1873. sub Nr. prot. 21 s'a dispusu: publicarea tuturor actelor de interesu in foile oficiali, insa acesta publicare pana acum numai in „Lumin'a“ ca organu de comunicatiune oficiale alu eparchiei aradane s'a efectuitu, — si asia publiculu din dieces'a Caransebesiului care face parte la fondurile comune nu va fi avendu cunoscintiele necesari, —

Se decide: a se recerca On. Redactiunea a diuariului „Albin'a“ ca organu de comunicatiuni oficiale pentru eparchia Caransebesiului de a publica si ea in colonele sale, — protocoalele siedintieloru si alte acte ce i se voru trimite.

Nr. 23. Competintiele de diurne si spese de caletorie ale membriloru participantu la siedintia de astadi

Stabilinduse prin notariulu epitropiei in suma de 54 fl. v. a. conformu §. 11 din regulamentu se asemna spre escontentare la cassa; er specificatiunea se preda contabilulu pentru ulterior'a afacere.

Nemai fiindu alte obiecte de portractatu siedintia se inchia er protocolulu acest'a se va autenticaca in prossim'a siedintia ordinaria.

Autenticatu, — Aradu in siedintia ordinaria a II. tienuta la $\frac{3}{20}$. Februaru 1874.

Presiedinte substitutu:
Dr. Atanasiu Siandoru,

Notariu:
Petru Petroviciu.

Obieptiuni si responsuri dogmatice.

2 Despre onorat'a crucei.

Noi suntemu datori a ne închină santei crucei, nu de după materia, căci e de lemn, auru, argintu, s'eu de p'etra, ci de după aceea ce reprezintă; căci vedîndu noi sant'a crucei, ni aducemu aminte de celu restignitu pe ea, de eliberatoriulu nostru Cristosu.

Lotrii, candu vedu spandiratorile, ei si-intorc in alta parte ochii sei, si nu cauta la ele, nici nu le amintescu, nici nu vorbescu despre ele, căci lemnulu acel'a e omoritoriu pentru ei. Asia si contrarii nostrii urascu sant'a crucei, si nu numai că nu se închină ei, ci nici nu cauta spre ea; insa noi o onoram, căci prin ea ni s'au procuratu eliberarea noastră.

Obiept. I. Crucea reprezintă spandiratorile, unu lemnu fora de onóre, pre carele rabda condemnatii mórtea. Asiadara a se închină ei e o absurditate, căci se închină spendiuratoriilor.

Resp. Noi nu cautamu la aceea, ce a însemnatu mai înainte crucea, ci ce însemnédia astadi. Asia a procesu si Agatocliu imperatulu Siracusei, căci audiendu elu de obieptiunile, că n'ar fi din nému nobilu, a facutu din blidulu de auru in carele 'si spalá pitiórele, pre idolulu Joi, pre carele vedîndulu nobilii, toti s'au aruncatu la pamentu. Atunci li a disu elu: ce ve închinati voi idolulu, carele s'au facutu din blidulu, in carele mi am spelatu eu pitiórele? la ce respondiendu ei: noi nu cautamu la aceea, ce a fostu mai înainte, ci la aceea, ce este acuma! li au reflectatu: apoi bine, nu cautati nici voi la aceea, ce am fostu eu mai înainte, ci la aceea, ce sum eu acuma.

Obiept. II. Crucea a causatu lui Cristosu desonorare, si mórte; asia dara toti cei ce iubescu pre Cristosu, trebue se o urasca.

Resp. Noi nu cautamu la aceea, ce a fostu mai înainte crucea, ci la aceea, ce s'au causatu prin restignirea lui Cristosu; căci prin aceea s'au maritu Cristosu, numele lui s'au înaltiatu la ceru si pe pamentu, si prin aceea ni s'au procuratu bucurie si eliberarea noastră.

Obiept. III. Fora de minte e acel'a fiu, carele adorédia spendiuratoriile, pe care s'au spendiuratu tat'a lui; asia dara si cei ce adorédia crucea, pe carea s'a restignitu Cristosu, n'au minte.

Resp. Nu e fora de minte acel'a omu, carele se închină spendiuratoriilor, déca pe acelea s'au omoritu vre'unulu nu pentru peccatele sale, ci pentru ale altui'a; déca prin acea si-au procuratu fiiloru sei marire, onóre si nespusul folosu, si déca iubescu spendiuratori au capetatu puterea, de a face minuni.

Obiept. IV. Inimicii lui Cristosu se bucurau, vedîndulu pre elu patimindu, éra candu a învîiatu, s'au intristatu. Din contra ortacii lui Cristosu se intristau, candu elu patimé, éra candu a învîiatu s'au bucuratu. Asiadara toti, cei ce amédia si onorédia crucea, se anumeră inimiciloru lui Cristosu.

Resp. Noi n'avemu împreunare cu inimicii lui Cristosu; căci candu ne bucuramu noi despre patimile lui Cristosu, nu ne bucuramu despre aceea, ce se bucurau inimicii lui, ci de aceea, de ce s'au bucuratu însusi Cristosu, adeca pentru învingeroa lui in contr'a satanei, despre prémărirea numelui lui, si despre eliberarea némului omenescu, dar nu spre desonorarea lui.

Obiept. V. Déca se cuvîne a onorá fiesce care cruce din cauza, că Cristosu pe cruce s'au restignitu, si prin atingere a santit'o; atunci trebue sé onoram si tóte ieslele, tóte morminturile, tóte scutecele, toti spinii, totu feliulu de feru, tóte sulitiile, si tóte trestiile, căci si de acestea s'au atinsu Cristosu, si prin aceea le a santitu; ba inca si buzele Iudei, cu care s'au atinsu de Cristosu; manile restignatoriilor; ba inca si asinulu, căci de tóte acestea s'a atinsu Cristosu.

Resp. Crucea, pe carea s'a restignitu Cristosu, e démna de tóta onórea din cauza, că de ea s'au atinsu Cristosu, si că represînta faci'a restignitului; celelalte crucei le onoram, fiindcă represînta crucea cea dintai. Ieslele din Vitleemu, scutecele, suliti'a, tresti'a, spinii, si altele unelte dela restignire, le onoram numai din cauza, că s'a atinsu de ele Cristosu, si că represînta pre restignitulu Cristosu; éra celelalte iesle, scutece, sulitie, trestii si spinii nu le onoram, căci nu-su facute spre represîntarea santelor scule. Nu onoram gur'a Iudei, si man'a carea a batutu pre Cristosu, căci acestea s'au misicatu din ur'a satanei, si nu s'au santitu. Pre asinu, de alu onorá, 'lu recomendamu contrariiloru nostrii, căci acel'a nu s'au santitu prin atingere, si că asinulu înjugatu a represîntatu pre némulu jidovescu, carele portá jugulu legii lui Moise; éra manzulu neînjugatu a represîntatu pre limbile fora de lege; si pre toti acestia a vrutu Cristosu se îi adune, si se le supuna siesi.

Obiept. VI. A atribui unoru unelte si semne o putere, e lucrulu magicu si descantare satanésca; deci dara noi, candu facemu cruce, si candu atribuimu crucei vreo putere, întrebuintiamu lucrurile magice si descantarile satanesci.

Resp. Óre fostau St. Constantinu magu, candu cu semnul crucei a învîinsu pre inimicii sei? Óre fostau stii parinti, portatori de Ddieu, magi, candu cu semnul crucei facéu minuni? Semnul crucei nu numai că nu e lucrare magica si descanteco satanesci, ci din contra elu surpa tóte magiile si descantarile. De semnul crucei fuge satan'a, căci prin acel'a se vestesce patim'a si mórtea lui Cristosu, si prin acel'a se vindeca morburile celoru îndraciti, si acia se santiescu.

Obiept. VII. In biseric'a primitiva, înainte de imperatulu Constantinu, nu s'a întrebuintiatu semnul crucei, asia dara si acuma se ne lapedamu de acel'a.

Resp. Acea nu sta, căci candu s'a înaltiatu Cristosu, a facutu semnul crucei, si a binecuvîntatu pre învîietacii sei, si de atunci a începutu si apostolii in asemenea modu a binecuvîntá. Acést'a adevéresce Dionisiulu areopagitulu, contimpuranulu apostoliloru, Iustinu si Ciprianu.

Obiept. VIII. Domnulu ni a demandatu, sé portamu crucea spirituala, si nu cea materiala.

Resp. Scimu noi ce însemnédia a portá crucea lui Cristosu; insa elu nici odata nu ne a opritu a portá crucea materiala.

Obiept. IX. In lume se afla multe remasitii false din crucea lui Cristosu, si déca s'ar aduná tóte acéstea, s'ar umplé cu ele 10 corabii (nái).

Resp. Déca a potutu Cristosu cu 5 pani a saturá 5000 de ómeni, afara de muieri si prunci, remanendu inca 12 cosinitie de sfarmaturi, de ce nu s'ar fi potutu inmulti si aceste remasitii?

Obiept. X. St. Ambrosiu dice in cuvîntarea despre reposarea imperatului Teodosiu: Elen'a a aflatu crucea, si s'au închinatu imperatului, insa nu lemnului, căci acést'a este ratacire pagana.

Resp. Lemnulu crucei ca atare nu e demnu de onorare, ci pentru Cristosu, carele s'a restignitu pre elu. De aceea dice st. Ambrosiu: întieptiesce a lucratu Elen'a, candu a ridicatu si a pusu crucea pe capulu imperatului, ca prin imperati sé se onoredia aceea-si cruce.

Obiept. XI. Jidovii si ereticii defeliu nu accépta crucea, dar noi o acceptamu si onoram, insa nu pre cea cu patru capete, ci pre cea cu optu.

Resp. Vedemu că voi afara de cele patru capete a crucei mai adaugati si cele patru capete a titlaturei: Isusu Nazarénulu Imperatulu Jidoviloru! — insa crucea, pe carea a purtat'o, Cristosu la locul restignirii, a fostu totu cruce si înainte de ce s'a înfîptu titlatur'a; apoi noi nu ne închinamu materiei, fia aceea cu patru, cu siese (unde se adscrie si lemnutiulu de sub pitióre) s'eu cu optu capete, ci feci, ce represînta, adeca lui Cristosu.

Obiept. XII. Crucea cea cu patru capete e sigilulu anticristulu, după cum se vede din apocalipsu.

Resp. Déca voi ve aperiati cu semnul crucei de patru capete, apoi sunteti sclavii lui Anticristu. Apoi in stihir'a din Docsologi'a mare la închinarea crucei, in Mineiu in 14. Sept. stă însemnatu: Crucei Tale Cristóse Ddieule cei cu patru parti, carea se redica.

Obiept. XIII. Crucea lui Cristosu nu s'au facutu din d'oue lemne, ci din trei: ciparusu, pevc'a si cedru, după cum stă însemnatu in Octoichu, tomulu 2, miercuri cantarea 9 si glasulu 3, in sedaln'a de mercuri si vineri; asiadara déca a fostu compusa crucea din trei lemne, cum a potutu ca se fia cu patru capete?

Resp. Crucea a avutu unele parti esentiale, si altele neesentiale; esentiale au fostu cele patru capete a crucei, pre carea a purtat'o Cristosu înainte de restignire; éra neesentiale au fostu titlatur'a, pre carea o a înfîptu Pilatu, si apoi scanduriti'a dela pitióre, carea numai la Golgot'a s'a asiediatu.

Obiept. XIV. Crucea cea cu patru capete e uraciunea pustiirii pe locul celu santu, despre care dice Cristosu (Mat. c. 24. v. 15 si 16): Deci candu veti vedé uraciunea pustiirii, carea s'a disu prin Danilu profetulu, standu in locul celu santu, atunci cei ce sunt in Jude'a, se fuga lá munti.

Resp. Candu a disu Cristosu acele cuvînte, n'a întielesu elu crucea, ci pre idolulu cesarului romanu, pre carele l'au asiediatu Romanii in biseric'a după darimarea cetatii, si apoi jidovii ureu pre idoli si zugraviri de facie omenesci. —

Mel. Dregheciu, m. p.

Pentru ce e de lipsa ca invetiatoriulu sè se pregatésca la fiecare óra de prelegere?

Apucaturile fora de nici o precalculatiune n'au locu in scólele poporali, pentru ace'a invetiatoriulu trebuie sè se pregatésca la fia-care óra de prelegere dupa planulu pedagogicu, care si-a cascigatu mai nainte, ca se si-póta fini prelegerea cu cea mai perfecta armonia. Prin acést'a se póte convinge totu odata câtu au inaintatu invetiaceii in unulu séu altulu studiu, séu câtu sunt inderetru; va poté scirici si aceea pré usioru, la ce obiectu trebuie se mai intardie si la care póte grabi.

Fora pregatire, nici nu se póte face vr'o calculatiune la vr'u-nu progresu macaru câtu de pucinu; fiindu cá adese-ori vinu inainte obiecte, pre cari invetiatoriulu nu le póte interpretá cu precisiune, numai déca se va pregati.

Ce resultatu potemu asceptá atunci, déca invetiaceii au observatu confusiunea invetiatoriului? In daru recomanda elu, câtu sunt de necesarie si de folositorie studiile; invetiaceii si-perdu curagiulu inca in timpulu prelegerei, devinu indiferenti facia de obiectulu recomandat. Cu unu cuventu, invetiatoriulu ne pregatitu, póte face scandalu in scóla.

De lipsa e ca invetiatoriulu sè se pregatésca la ór'a de prelegere inca chiar si in casulu acel'a, candu ar propune mai de multi ani neincetatu intr'o scóla totu acelu studiu.

Ar gresi fórté, déca sub pretestulu, cá acum scie bine obiectulu ce ar propune, si din aceea cauza nu s'ar pregati.—Unulu ca acest'a perde din vedere scopulu scóleloru poporali, se uita despre necesitatea de a inaintá cu timpulu, nici candu nu scie dá séma despre activitatea sa, nici aceea nu scie, ce a facutu si ce are de facutu.

Invetiatoriulu si pentru aceea trebuie sè se pregatésca la órele de prelegere, cáci de cum-va prin care-va metodu pedagogicu nu si-a ajunsu scopulu, se si-aléga respective sè se pregatésca dupa altu metodu, ca se póta vedé din succesulu si resultatulu invetiaturei, care metodu merita preferintia.

Déca invetiatoriulu se va pregati cu conscientiositate la fia-care óra de prelegere, atunci va scí in care óra, care obiectu trebuie se ié nainte, candu trebuie sè se ocupe cu incepatorii, si candu cu discipulii mai inaintati, va scí dá séma ori si candu despre activitatea sa, si invetiaceii vor face progresu considerabilu.

Paulu Gavrillete,
inv. gr. or.

Concursu

1

pentru vacant'a statiune invetiatorésca din Comun'a Mistic'a Inspectoratulu Chis-Ineului, Cottulu Aradului, se deschide concursu pana in 25 Februarie st. v. a 1874. in care di va fi si alegerea:

Emolumintele sunt: 1.) in bani gat'a 160 fl. v. a. 2.) 10 cubule grau. — 3.) 6 cubule cucurudiu. — 4.) 50 magi fenu, séu 50 fl. v. a. — 5.) 12 orgii lemne din care este a se incaldí si scól'a. — 6.) 13 jugere pamentu. — 7.) Cortelu liberu cu intravilanu de 800 orgii.

Doritorii de a fi alesi in acésta statiune invetiatorésca, au recursele lor bine instruite, cu testimoniu preparandialu, de cualificatiune si celu pucinu de II. clase gimnasiale si cu tóte atestatele recerute, precum si despre portarea buna politica si morala, adresate, ale trimite la subscrisulu Comitetu parochialu in Mistic'a.

Mistic'a in 12. Februarie 1874. v.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu mine Ioanu Cornea Inspectoru scolariu.

CONCURSU

3

pentru parochi'a din Draganesci, comitatulu Bihorului protopopiatulu Meziadului, care stá din 55 numere.

Emolumintele sunt: pamentu de 12 cubule semanatura si stólele indatinat.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati ca recursele loru intocmite conformu statutulu organicu, pana in 24. Fauru candu va fi si alegerea se le trimite la subscrisulu in Baitia (Rézbánya).

In contielegere cu comitetulu parochialu **Petru Sabau,** protopopulu tractualu

Edictu.

Mart'a nascuta Frenti'a din Fibisiu, carea inca in 1839. a pa asitu cu necredintia pe legiuitulu seu barbatu Martinianu Pelea totu din Fibisiu, si nesciindu-se nici pana astadi loculu ubicatiunei ei, se citédia prin acést'a, ca in terminu de unu anu si o diua sè se presentédie la scaunulu protopresviteralu mai diosu insemnatu; cáci la din contra, procesulu divortialu intentatu de barbatulu seu se va pertractá si decide si in absinti'a ei.

Lipov'a, 5 Faurariu, 1874.

Forulu Matrimonialu gr. or. alu protopresviteratulu Lipovei.

Concursu.

1

Deóre ce in sensulu publicatiunei facute in lun'a lui Decemvre in fói'a nóstra „Lumina“ competentii pentru parochi'a vacanta din Morod'a nu s'au infatisiatu la biseric'a. nóstra de aicea pentru de asi dovedi desteritatea in tipicu, cantu respective in servitiulu Ddieescu si predica: prin acésta se escrie concursu de nou pe langa conditiunile urmátore: Una sesia pamentu, 148. mesuri bucate — grau si cucurudiu, éra dela 35. case a 33 cr.

Doritorii de a fi alesi se-si tramita recursele la protop. tract. D. G. Vasileviciu in Siria. Preferintia voru avea cei cu clase gimnasiale séu celu pucinu cu celea capitali.

Alegerea va fi la Dumineca 3-a a parasimeloru.

Aspirantii sè se infatisiedie pana atunci la biseric'a in vre o Dumineca séu serbatóre pentru de a cantá séu a servi S. Liturgia.

Morod'a, 11. Februaru 1874

Comitetulu parochialu

Cu scirea mea G. Vasileviciu protopopulu Vilagosinlui.

Concursu.

2

Pentru statiunea invetiatorésca din Comun'a Parhid'a, protopresviteratulu Luncii se escrie concursu:

Emolumintele sunt:

1. 1/2 sesiune de pamentu de clasa 1.
2. 12 cubule de bucate in grauntiu.
3. 2 stangeni de lemne si paie de incalditu scól'a. —
4. In bani gat'a 40 fl. v. a. si accidentiile cantorale.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu, sunt pofiti de asi tramite recursele loru pana 1. Martie c. v. in care di se va tienea si alegerea avendu recursele adresate Comitetulu parochialu ale tramite protopopulu tractualu in Oradea-mare.

Datu in Parhid'a 3. Faurariu 1874.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

CONCURSU

3

pentru statiune invetiatorésca devenita vacanta din comun'a Cinteiu protopresviteratulu Chis-Ineului cu care sunt incopciate urmátorele emoluminte:

- 1, in bani gat'a 140 fl.
- 2, pentru cuartirulu scólei 6 „
- 3, pentru 12, cubule de greu a 10 fl. 120 „
- 4, pentru 6, cubule de malaia a 6 „ 36 „
- 5, 8 orgii de lemne din care este ase incaldí si scól'a:

30 centenari de fenu in natura; cortelu liberu si gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune sunt avisati pana in 3. Martiu a. c, st. v. candu se va tiené si alegerea a-si trimite recursele adresate catra comitetulu parochialu la subscrisulu inspectoru scolariu, pe langa testimoniu cá sunt absoluti pedagogi, cá au absolvatu 3. Clase normale, testimoniu de cualificatiune si atestatu despre purtarea morala; — Éra pana la diu'a alegerii in vre-o dumineca séu serbatóre a-se presentá la S. Biserioa de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile rituali.

Datu in Comlousiu (Ó.-Sz.-Anna) in 27. Ianuariu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu **Constantinu Popoviciu,** insp. scol.